

Till
stadsdelsnämnden

Situationen för ungdomar utanför gymnasieskolan

Efter begäran från stadsdelsnämnden 2005-02-24

Annica Blomsten
Avdelningschef

Bakgrund

Vid nämndsammanträdet 2005-02-24 anmälde tjänstgörande ersättaren i Farsta stadsdelsnämnd, Peter Molin (kd), en skrivelse för beredning av ansvarsfördelningen gällande ungdomar som står utanför gymnasieskolan. Förvaltning fick i uppdrag att utreda situationen i Farsta och föreslå eventuella åtgärder. Förvaltning fick också i uppdrag att redogöra för rutinerna vid övergången grundskola-gymnasium.

Bakgrund till skrivelsen

I en revisionsrapport uppmärksammas problematiken kring ungdomar mellan 16 och 20 år som står utanför gymnasieskolan. Det framkommer att fungerande rutiner för uppföljning vid övergången från grundskola till gymnasieskola saknas. Kunskapen inom stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden bedöms som otillräcklig.

Skolans nuvarande rutiner

Vid övergången från grundskola till gymnasium görs följande:
På vårterminen i årskurs 8 förbereds PRAO. Då diskuteras skola/arbetsliv/utbildning. På höstterminen i årskurs 9 ses betygen över och jämförs med intagningsstatistiken till gymnasiet. Dessutom görs ett enklare intressetest där svaren eventuellt kan hänvisas till ett eller några av gymnasieprogrammen. Muntlig information och enskild vägledning ges. Föräldrarna ges information och erbjuds samtal tillsammans med sitt barn. Information ges genom Intagningsenhetens hemsida, genom kataloger, broschyrer, anslag i skolan, elevbesök av f.d elever, utbildningsförvaltningens gymnasieprogram och gymnasieskolornas Öppna Hus. På vårterminen i årskurs 9 ges fortsatta vägledningssamtal och information om valet av gymnasieprogram. Eventuella ändringsval och justeringar kan göras 15 april – 15 maj och då är det fortsatt vägledning. Uppföljning av gymnasieplaceringarna görs i början av juli och efter terminsstarten i augusti. Information från utbildningsförvaltningen och intagningsenheten ges också till studie- och yrkesvägledarna.

En skärpning av kraven på uppföljning införs i skollagen fr o m den 1 juli 2005.
(se nedan)

Ungdomar utanför gymnasieskolan

Rutiner för uppföljning av elever som hoppar av gymnasiestudierna har saknats, i Farsta såväl som i övriga stadsdelar. Erfarenheten har visat att de flesta av de elever som klarat av första året i gymnasiet fullföljer studierna. Många av de ungdomar i Farsta som inte studerar och inte heller har fått ett arbete, har dock uppmärksamats de senaste åren. Förvaltningen har gett stöd genom projekt och olika insatser.

Projekt inom stadsdelsförnyelsen

Frågan om ungdomarnas situation i Farsta togs upp vid de flesta av de öppna möten som hölls inom stadsdelsförnyelsen under våren 2004. Dels sågs det som angeläget att arbetslösa ungdomar får stöd i att få ett arbete, dels uppmärksammades de ungdomar som inte fullföljer sina studier. Det stora intresset för ungdomarnas situation resulterade i att två ungdomsprojekt beslutades inom stadsdelsförnyelsen. Förutom ett ungdomsarbetslöshetsprojekt, startades projektet "Hur går det för våra ungdomar 16-19 år?" med inriktning på de ungdomar som avbrutit sina studier.

Projektet 'Hur går det för våra ungdomar?'

Projektets syfte är att genomföra en kvalitativ uppföljning av dels alla högstadiееlever boende i Farsta centrum, Farsta strand, Hökarängen och Fagersjö som riskerar icke godkänt i avgångsbetyg, dels alla ungdomar i ovan angivna stadsdelar som avbryter gymnasieskolans IV-program. De ungdomar som fångas upp i uppföljningen erbjuds personlig konsultation.

Projektets syfte är i första hand att stödja ungdomarna till att fullfölja sina studier. De som avbrutit studierna erbjuds stöd till praktik eller lärlingsplatser för att sedan motiveras att återgå till studier. *(Se vidare om projektet i bifogad projektansökan)*

Projektets erfarenheter hittills

Projektet har förutom att påbörja kartläggningen inriktats på att kontakta och engagera viktiga samarbetspartners. Det har tidigare funnits upparbetade kontakter, en form av ungdomsvägledning som behöver återskapas. Möten har ägt rum med skolan, studievägledare, fältassistenter, fritidsledare och socialsekreterare. Samarbete med Fogelströmska gymnasiet som bara har elever på IV-program från hela staden har också upprättats. Alla kontaktade är positiva och säger sig ha saknat stöd och den insats som behövs för dessa ungdomar.

Hittills har 39 ungdomar haft kontakt med projektet. Situationen för dessa ungdomar är blandad. Det handlar om arbete, praktik, grundskolestudier med stöd, andra studier, kontakt med socialtjänsten, psykisk sjukdom m m. En bild som kommit fram över de aktuella ungdomarna är att de har bestämt sig för att stanna hemma. De har ansträngt sig mycket i skolan för att förstå och tillgodogöra sig kunskap men har gett upp. Bland de deltagare i projektet som har utländsk bakgrund är det tydligt att de haft bristande skolgång i hemlandet, vilket har gjort det svårt för dem att tillgodogöra sig undervisningen. Kontakten i projektet, med ungdomarna och deras familjer, har blivit mycket positiv. Vid erbjudandet om stöd är ungdomarna intresserade och vill försöka förbättra sin situation när det gäller studierna. De önskar bättre ordning i sina liv. För att lyckas med detta behöver många av dessa ungdomar mycket stöd.

Ändring i skollagen

Utiifrån bristen på uppföljning genomförs en lagändring som träder i kraft den 1 juli 2005. Enligt skollagen 1 kap, 18 § gäller nu:

En hemkommun skall löpande hålla sig informerad om hur de ungdomar i kommunen som fullgjort sin skolplikt men inte fyllt 20 år är sysselsatta, i syfte att kunna erbjuda dem lämpliga individuella åtgärder.

Navigator

Inom kompetensfondens regi finns mot bakgrund av lagändringen, projektet Navigator och som bl a går ut på att inventera och kartlägga alla ungdomar i staden mellan 16-19 år med avbruten skolgång och arbetslöshet. Denna inventering och kartläggning pågår och är ännu inte klar. Rapport kommer att läggas fram den 20 maj. Navigator har önskemål att kunna samarbeta kring metoder med Farstas projekt.

I Navigatorprojektet skissas på ett förslag att upprätta regionala navigatorcentra till stöd för ungdomar, bl a de som står utanför gymnasieskolan. Om planerna förverkligas och finansiering ordnas bör det finnas goda förutsättningar för att upprätta ett sådant centrum i Farsta. Innehållet i förslaget ser ut att överensstämma med delar av de projekt och verksamheter för ungdomar som redan nu bedrivs i Farsta.